

Sămănătorul

Revistă Săptămînală

Supt îngrijirea d-lor :

AUREL C. POPOVICI

PENTRU PARTEA POLITICĂ.

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, G. SANDU-ALDEA, ION SCURTU

PENTRU PARTEA LITERARĂ.

G. M. MURGOCI

PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ.

Sumarul :

I. SCURTU. -- Un scriitor nou: A. Mirea.

E. CIUCHI. -- Neștiutoare (poezie).

AL. GH. DOINARU. -- Un pensionar (schiță).

C. F. -- Torquato Tasso (Goethe).

GH. D. MUGUR. -- În țara Lacurilor (In Oberland).

A. MIREA. -- Cronica Veselă: Răspuns prietenului G. Ranetti.

Sc. -- Notițe Bibliografice.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 bani

In străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară . . . 10 lei

In străinătate . 12 ,

„MINERVA“

INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ
B-dul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4
BUCUREȘTI

A apărut :

Caleidoscopul

LUI

A. MIREA

TIPĂRIT DE

D. ANGHEL și ST. O IOSIF

De vânzare la toate librăriile
PRETUL: LEI 1.50

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ SĂPTĂMINALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCURȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

În țară . . . . . 10 lei
În străinătate . . . . . 12 »

UN SCRITOR NOU : A. MIREA

«*Caleidoscopul lui A. Mirea* publicat de D. Anghel și St. O. Iosif» ; pg. 203.
Editura «Minerva» ; prețul 1 leu 50 b.

Mai rar carte care să poată aduce o bucurie mai senină criticilor de bine, conștiincioși, onești, devotați intereselor literare ale obștei și care, în acelaș timp, să poată înspăimînta și înfiera mai avan pe aiemoșii criticii personali, purtători de baccili primejdioși în cel mai înalt grad salubrității literare.

Priviți, într'adevăr, cum apare—îndrăzneț, plin de vervă, cuceritor—un scriitor nou la care nu se aștepta nimeni. A. Mirea ? Cine-î ? De unde-î ? Care «maestru» al criticei i-o fost nașul ? Ce slujbă sau slujbe grase are ? Cu cine-î prieten ? Cari îi sînt dușmanii ? Cunoașteți ceva din intimitățile picante ale vieței lui particulare, de utilizat în vre-o polemică... obiectivă ?

Mister. Nici un răspuns la nici una din toate aceste savante întrebări ale cunoscătorilor noștri critici «temuți». Onorabilul domn A. Mirea nu există în carne și oase ; el este pretutindenî și nicăirî, ca un alt Năzdrăvan din poveste. El n'are chip, n'are făptură, n'are grai, n'are slujbă, n'are nici prieteni, nici dușmanî. El nu poate fi «atacat» nici într'un fel, căci ia'l de unde nu'î. Existența lui este cea mai imaterială existență ce se poate închipui : numai versul (nici măcar proza !), — iată singura dovadă a existenței noului scriitor, d. A. Mirea ! Dar o dovadă zdrobitoare, căci versul său nu'î vers dulce, de pace și de visare, ci vers oțelit, vers de război — e satiră, o nouă, cumplită și admirabilă satiră care va lăsa urme în literatura noastră, tot atît de adînci urme, pe cît de adînci și usturătoare sînt urmele cnutului de care se servește d. A. Mirea în alcătuirea versurilor d-sale biciuitoare.

Dar minunea este și mai mare de cît s'a văzut pînă aici. Căci, ascultați și vă cruciți ! Acest misterios d. A. Mirea este creat în contradicere cu toate legile de procreație literară cărora se închină cu

idolatrie «maestrii» criticeii noastre militante, îndrumătoare, hotărâtoare...

Creatorul d-lui A. Mirea, după divulgarea ce ni se face chiar pe coperta volumului său, nu e nici încilcitul critic sociolog cutare, care morfoleşte pe Marx și crede că poate face Marți pe ori-ce scriitor, dacă nu-î mistue sociologhicalele sarbede; nu-î nici cutare prichindel veninos care taie pe bieții scriitorii, vechi și noi, clasici și moderni, în «fragmente» și fragmente de fragmente; nu-î nici cutare padișah care astăzi te'nnață și mine te coboară, pe tine biet scriitor umil, parcă tu ai fi robul prea plecat al despotului obicinuit acu să te decreteze mare Vizir al literaturii, acu să'ți trimită peșcheș, într'o elegantă cutioară, frînghia subțire a disgrăției sale disgrătioase: cu execuția fină, spirituală, bizantină, plină de formule cabalistice, a vr'unui articol machiavelic, scris anume ca să-l pricepi numai tu și cel mult cîți-va inițiați în misteriiile sublimului Calif.

Nu. Domnul A. Mirea, fericitul domn A. Mirea, este creat spre norocul său și al urmașilor săi, din neam în neam, nu de criticii divini, atotcreatorii în trufașa lor închipuire, ci de oameni din tagma sa omenească, — de alți doi scriitorii, prea bine cunoscuți publicului nostru cetitor.

Și astfel, ni-a fost dat să vedem distrusă mai curînd decît ne așteptam și această teribilă dogmă a criticeii... creatoare de scriitorii. Plîngă zeii detronați jalnica lor tragodie; noi și întreg publicul cetitor rîdem cu poftă...

Da, cu cea mai sănătoasă poftă trebuie să ridă oricine va intra, fără teama vre-unui păcat ce poate fi biciuit, în fermecatul caleidoscop al d-lui A. Mirea. Ce nu vezi, ce nu auzi, ce nu simți și ce nu gîndești, profund și sincer, cu adevărate emoții estetice, la citirea bucăților cari defilează, ici ca oști grele de hopliți, dincolo ca grabnici călăreți arabi, ici iarăși ca mîndri grenadiri, ba uneori ca furtunateci barbari străvechi ce taie și culcă la pămînt tot ce li se pune împotriva... — Impresii de război, zîngănit de arme, sînge și scrișniri de dinți și chiote triumfătoare: iată minuni ale caleidoscopului d-lui A. Mirea, pe care le vede cu imaginația sa, le percepe cu sensibilitatea sa literară oricine ia în mînă noul volum.

Genul satiric al d-lui Mirea este tot atît de izbutit, pe cît este de nou. Fără nici o exagerare se poate spune că de la Mihail Eminescu genialul maestru al satirei noastre moderne, nu s'au mai scris în literatura romînească bucăți de-o actualitate așa de arzătoare, în sensul cel mai propriu al cuvîntului, și de-o valoare artistică așa de înaltă. Firește, este o mare deosebire între satira fulgerătoare prin verva ei

aprigă, zdrobitoare prin masivitatea ei, a cugetătorului profund, a pesimistului revoltat, a judecătorului neîndurat și grav care-î Eminescu și între satira elegantă, uneori rafinată, nu arareori incisivă, de atiteaori usturătoare, totdeauna uimitoare prin strălucirea ei, a d-lui A. Mirea — adecă a poeților D. Anghel și St. O. Iosif, cari privesc, surprind, judecă slăbiciunile, păcatele, contrastele tragice, ridicolul vieții noastre sociale și literare cu simțurile superioare ale unor impresionisți de cel mai pur și sigur talent satiric. Dinșii nu fac filosofie abstractă, nu pornesc din principii etice, dar printr'o intuiție admirabilă văd și simt, cumpănesc și osîndesc tot ce cade supt observația lor pătrunzătoare, tot ce ajunge în bătaia flacărilor imaginațiunii lor pe cit de uriașe, pe atât de originale, tot ce este ispitit de spiritul lor nesecat și cuprinzător. Ci, totuși, poezia senină, în-nălțătoare, care din vreme în vreme plutește ca o mîngiere peste cele mai dureroase versuri ale satirelor lui Eminescu, aceeași poezie pură, duioasă, romantică în cel mai bun sens, o regăsim în atitea din bucățile d-lor Anghel și Iosif, o regăsim ca pe o tainică legătură sufletească a liricilor noștri celor mai buni de astăzi cu marele lor dascăl. În «Scrisoarea deschisă a unui melc», versurile care ni în-fățișează munca țăranilor de pe ogoare răsună dintr'odată cu o putere, cu o vervă poetică adevărat eminesciană :

Augustul gest aruncă semințele în glie
 Și glia le primește cu-aceiași nepăsare...
 Ca peria de deasă, fir lîngă fir răsare.
 Și se ridică holda, pămîntul trist s'ascunde.
 Pe'ntinderea cea verde trec legănări-de vînde.
 Polenul ca un nour de aur fin se plimbă
 Și verdele în galben treptat apoi se schimbă...
 Lucesc grăbite seceri și snopii saltă'n claie...
 Lung dudue mașina, cresc piramizi de paie,
 Mugește greu batoza și'n praf, ca'ntr'un infern,
 Trec umbre dureroase cu saci greoi în spate,
 Și peste-atitea frînte cerbici încovoiate
 Atîrnă greul aur ca un blestem etern!..

Tipice pentru genul satiric al d-lui A. Mirea, pentru multiplele și științietoarele calități artistice, de fond și de formă, ale noului poet, sînt bucăți ca : «Povestea unei nopți de iarnă», satira vieții nocturne a high-life ului Capitalei, cu sinistrul contrast al ceasurilor chinuite pe care poetul, corector de ziar, le petrece noaptea între mașinile-monștri ale tipografiei; «Omul de zăpadă», poemă plină de vervă fantastică și de imagini extraordinare; «Pășania celor urei magi», cu neașteptata apariție a Iudeei moldovene, așa de plastic

înfățișată; ori execuția neîntrecută ca spirit a vieții în «muscal» de la Șosea; sau dramaticul episod fantastic al «Monstrului de fier», de o profundă filosofie; ori «Five-o-clock-ul», cu nemiloasa biciuire umoristică a unora din năravurile sociale cele mai bîntuitoare la noi. Tot atît de caracteristice sînt: «Protestul circiumarilor», «Doleanțele unui ex-trogloдит» ori «O lacrimă la dosar»... și atîtea altele, pe care le vor descoperi de la sine cetitorii.

Iar printre superbele strigăte satirice de-o orchestrație wagneriană, deodată ne ademenesc, ne înduioșează, ne liniștesc blînde melodii lirice, solemne uneori ca'n imnul către Grigorescu ori T. Robeanu (dr. G. Popovici), patriarchale altădată ca'n «Nunta la Țară», ori clasice tablouri ca'n nobilii hexametri din «Pastel în metru antic» sau descrieri pline de umor ca'n «Cișmigiul» ori acele metalice versuri din sinistrul «Asfințit de lună». Fără pereche în literatura noastră umoristică e Colloquiul-], bizara scenă fantastică din viața intimă a poetului bohem. Și cit de variate, de hazlii, de nouă sînt acele artistice «sonete indignate» în care forma cea mai elegantă îmbracă sentimentele și ideile cele mai rebele ale solitarului poet.

Iată-ne conduși, apoi, în marele «iarmaroc» al literaturii noastre :

Ca din pămînt vezi că răsar barace,
Menajeri cu strigătoare firme...
Se 'ntind ca să te prindă mîni rapace.

Te 'nduioșază colo mîni infirme...
Tu cugetă -- și lasă'i să s'afirme
Cum poate fie-care... Dă-le pace!

Ci nu le dă tocmai pace d. A. Mirea... înainte de-a'î prohodi. Abia după ce fie-care din firmele iarmarocului și-a primit crucea funebră, — cu pietate creștinească li se pune morților de vii inscripția... «Odihnească în pace».

Psihologia poetilor ni se lămurește pe deplin în «Scara lui Iacob», poem închinat unuia din criticii prohodiți. Și, pe rînd, ne apar toți aceștia, cu șetrele și cu mărfurile lor de iarmaroc, de jalnic iarmaroc devenit cimitir literar de clasa 'ntîia! Uite'l pe dumnealui, onorabilul d. Mihalache Dragomirescu, întins pe banca de tortură a satirei, în strînta sa baracă de critici «practice» și «teoretice», de petice estetice de prin toți autorii streini nerunegați, de cronici teatrale și dramaturgii de bilciu. Dincolo e moșia de bălării și de bălăcării a răposatului întru Grigorescu, Virgil Cioflec, adăpostit supt maldărul strajnicelor «Cioflecării» satirice; în buna lor vecinătate își doarme somnul neliniștit mititica viperă a criticeii noastre contemporane, d. Ilarie Chendi,

acoperit de noianul «hilariantelor» și lavei «vulcanilor glodoși». Acestor trei crai dela apus sînt închinete cele mai multe din satirile cu fond literar ale lui A. Mirea. Se vor scula ei din morți, să se apere? Vor apărea, la miez de noapte, în haina lor de stafii? Se poate... Ci mai curînd de cît vor crede le va cînta cocoșul și iarăși se vor întoarce în pămîntul care-i rabdă tot așa de bucuros ca și hîrtia, ca și uu anumit soiū de scriitori și cetitori.

O problemă grea, pentru capetele ușoare, se va pune desigur în discuție, ba chiar s'a pus pe ici colo, în cercurile întîine ale nai-tilor și ale fariseilor tineretului nostru literar. Cum să fie cu pu-tință o prefacere fenomenală ca asta: doi poeți lirici, duioși, visători, prin urmare... inofensivi, să devină fără nici o «autorizație» cei mai aprigi luptători satirici?... Nu e o crimă literară fără precedent?... O revoltătoare crimă de les-lirism?!

Ci oamenii cumînți și cititorii de omenie vor da din umeri, surf-zînd, căci ei cunosc prea bine viața noastră literară de astăzi, mize-riile ei fără de număr și fără de nume, precum tot atit de bine înțeleg izbucnirea supremă, eroică, a unor delicate firî discrete în straș-nica satiră de apărare și de osîndă. Multe privilegii vor fi avînd, în epoca desfrînatei noastre demagogii literare, uni. Ci *privilegiul satirei*, cu proclamarea căruia inaugurasem anul 1908 al revistei noastre, nu este dat oricui. Acest privilegiū modern a fost cucerit, prin talent și prin curaj moral, tocmai de aceia de la cari nu se așteptau voinicoșii critici de iarmaroc la nici o lovitură simțitoare. Duios, visător, pacinic a fost și Eminescu în tinerețele sale; dar mizeriile noastre literare și sociale l-au preschimbât în cel mai înviersunat poet satiric. Înșiși poeții creatori ai lui A. Mirea își lămuiesc în acest senz, printr'o splendidă imagine, «schimbarea» lor, evocînd faimoasa oglindă a lui Archimed:

Mi-adun puterile solare
Și, fulgerînd, după un semn,
Ca Archimed, în depărtare,
Aprînd escadrede de lemn.

Porni-vor iarăși la războiū zdrobitele escadrede ale stafilor literare? Ar fi un mare noroc pentru literatura noastră satirică: al doilea volum din «Caleidoscop» ar apărea cu siguranță!

I. SCURTU.

NEȘTIUTOARE

*Iubirea ta te doare, —
Și te frămînți în chin,
Că ea-ți surîde lin,
Trecînd neștiutoare.*

*Că-î veselă, zglobie, —
Și taine, ea socoate,
A ta melancolie
Și dorurile-ți toate ?*

*Te mirî că n'a ghicit
În ochii tăi plînsori,
Copila, ce-a 'ndrăgit
Doar fluturii și flori ?*

*De te-a mîhnit vre-odată,
Ea, totuși nu-î de vină ; —
Copilă e, o'mbată
A zorilor lumină !*

*Și-oricît de mult te doare,
Zadarnic e-al tău chin ; —
Ea va surîde lin,
Trecînd neștiutoare.*

E. CIUCHI.

UN PENSIONAR

Îl vedeți în fiecare dimineată la High-Life, unde vine să-și iei cafeaua cu lapte și o felie de cozonac. Poartă puțină barbă albă, are nas grecesc, ochii parcă s'ascund în fundul orbitelor, și un zîmbet de mulțămire îi flutură veșnic pe buze. Pare un om care n'a avut nici-o supărare în viața lui. Și-î așa de vorbăreț, în cît nu știi ce să crezi despre dînsul. A avut omul acesta vre-o nenorocire ? A trăit bine sau rău ? A avut cu îndestulare toate, ori a trăit în lipsă ? Habar n'am ! Însă, o întîmplare din viața lui am auzit-o, să nu spun minciuni, cel puțin de douăzeci de ori. Și nu știu dacă-î plăcea să-mi povestească totdeauna acelaș lucru, ori că întîmplarea pe care mi-o povestea era cel mai însemnat fapt din viața lui. De cîte ori mă întilnea, domnul Furculescu începea să-mi spuie cam tot aceleași și aceleași lucruri.

«Era Murgescu inspector școlar pe vremea ceia. Eu eram profesor de științele-fizice la liceul din Ploești. Dar ce fel de profesor eram ? Chm ! Ia și eu un profesor !... Țin minte ca acum. Dădeam examen cu elevii din clasa IV. Și erau o mulțime de cucoane în clasă : veniseră să vadă ce știaū odoarele lor. Cursul meu, domnule, era foarte plăcut, pentru că elevii mei nu erau numai niște papagalii. Profesorii

de știință-fizice din ziua de azi nici nu mă întră prin laboratoarele liceelor; elevii mei parcă erau electricianii: puteau să scoată aerul din mașina pneumatică, puteau încărca cu electricitate o butelie de Leyda, — mă rog, câte mașini erau în laborator, toate puteau să fie întrebuințate de dinșii. Și, cum îți spun, toată clasa era plină de cucoane; nu mă era nici un scaun gol. Tocmai când scosesem doi băeți măi proști la tabelă, iaca se deschide ușa, și un om slăbuț, înalt, cu mustățile lungi și c'o geantă subsuoară, intră, mă salută, înnaintează pînă la mine; se recomandă: «Murgescu, inspector» și se așează într'o bancă.

Da' eū nu m'am fisticit de loc. Mi-am căutat de examen înnainte. Eū, domnule, nu m'am temut nici de ministru, dar de un inspector? Zic unui băet de la tabelă: Ionescule, ia scoate'mi aerul din mașina pneumatică. Băietul se aproprie de mașină, sucește niște șuruburi și începe să pompeze. Pe de o parte scotea aerul, pe partea ceialaltă intra. Pompează, băetul, pompează, dar lumînarea nu se stîngea. Măi sucește un șurub, pompează iar și, în sfîrșit, se stinge lumînarea. Treci de o parte. Chem pe celălalt, pe Vulpeanu. Trebuie să'l cunoști. A ajuns director la Ministerul Lucrărilor publice. Ce leneș! Ce leneș, domnule! Zic: băețăș, să'mi încarcî cu electricitate această butelie de Leyda. Apoi, către Ionescu: pînă ce va încărca Vulpeanu butelia, tu du-te și'mi adă sticluța cu acid sulfuric din raft. Murgescu, domnule se uita la mine, asculta și lua note pe un carnețel. Eū mă făceam că nici nu'l văd. Imi aduce Ionescu sticluța, mă uit pe etichetă, văd că era acid sulfuric, îl trimet să pue sticla la loc. Vulpeanu încarcase cu electricitate butelia de Leyda. Zic eū: Vulpene ai auzit de Archimede? Și băetul: «Archimede! Archimede, domnule, s'a născut în anul 287 și a murit în anul 212, înnainte de Hristos». Murgescu zîmbea, zîmbea și însemna mereu în carnețel. Pe urmă s'a sculat din bancă, s'a apropiat de mine și mî-a spus că mă așteaptă în cancelarie. După aceia a ieșit din clasă. Am măi ascultat vre-un sfert de ceas, pe urmă am dat repaos zece minute. Da' lumea se uita la mine, se uita și nu'i venea să creadă cum de nu m'am fisticit eū de loc, în fața inspectorului. Cum ți-am spus, însă, eū nu mă tem nici de ministru, dar de un inspector? Chm! Nu'mi place să mă laud, însă știu c'am fost și eū profesor. Chm!...»

Și bunul meū bătrîn vorbea într'una, mă oprea cîte-odată scurt în mijlocul drumului, mă bătea cu palma dreapta pe umăr, apoi plecam înnainte.

«Cum îți spun, după un sfert de ceas, dau repaus elevilor, iar eū mă duc în cancelarie. Acolo era Murgescu drept în mijloc, iar im-

prejur ascultați profesorii cum vorbea el. Cum am intrat, numa'-'l văd pe Murgescu, dom'le, pleacă din mijlocul profesorilor, vine la mine, și nici una nici două, mă sărută pe obrazul drept, — pe obrazul ăsta, domnule, înțelegi? Apoi îmi spune: «bravo, domnule Furculescu, dumneata ești cel mai bun profesor de știință din țara Românească». Na! să mă trzânească Dumnezeu dacă-ți spun minciuni!... Așa am fost eu, domnule, așa mi-a plăcut mie să fiu.»

Apoi, ca și cum ar fi uitat să mai vorbească despre dînsul, bătrînul începu să-mi povestească despre fecioru'-său.

«Băiatul seamănă leit-poleit cu mine. Doar eu l-am făcut! Eu sînt tatăl lui. Ce băiat, domnule! Deștept, scrie bine, vorbește bine, om de duh, primit în toate casele mari cu brațele deschise, profesor la Universitate, — și ce fel de profesor? Cel mai bun, domnule. La cursurile lui se duc studenți și de la alte facultăți, nu numai cei de la drept. N'ai ideie cum îmi seamănă băiatul ăsta mie. Ai cetit cartea lui, *Influența germană în România*? «Admirabilă!» Rar am putut să văd atîta pricepere la un om! Maiestatea Sa Regina l-a chemat la Palat, a vorbit, a discutat cu dînsul, și era să-l oprească la masă, dar mai erau niște musafiri străini din Germania, și i-a spus c'are să-l cheme altădată... Dar ce zici de alegerea de la Craiova? Candidat nou, necunoscut bine în țară, cum crezi c'a reușit? Cum crezi c'a putut să-l trîntească tocmai pe Emil Leonardescu? Băiatul meu...»

Omul acesta, dacă nu cauți să te scapi de el, are vreme să-ți povestească zile întregi aceiași și aceiași întîmplare cu inspectorul, aceleași și iar aceleași isbînzî ale feciorului. Dacă n'are nimica de făcut. Pensie bună are, alți copii nu-i mai îngreuiază viața, nevasta a îngropat-o de mult, — ce grijî vrei să mai aibă domnul Furculescu? Poate c'ar dori să vie moartea la dînsul, dacă ar ști că nu mai are cui să povestească ceva din vremea profesoratului, dacă ar crede că fecioru'-său a atins culmea măririlor. Dar Furculescu-junior e om tînăr, abia a trecut de treizeci de ani, și dacă la vremea asta a ajuns deputat, viitorul nu-i mai păstrează oare nici-o bucurie? nici-o înnaîntare? nu poate să ajungă și ministru?

M'am întîlnit cu pensionarul Furculescu după vre-o trei ani. Îmbătrînise mult. Of! Doamne, ce repede îmbătrînește omul! O boală grea îl strînsese de pe ulițele Capitalei și de la cafeneaua *High-Life*, și-l trimise la un sanatoriu din Elveția. Doi ani a stat acolo. Aici, în România, a stat un an la țară, aproape de Craiova, unde avea o bucată de pămînt din moși-strămoși. Apoi, plictisit de atîta străinătate, plictisit de singurătatea de la țară, se reîntoarce în București,

unde avea destui cunoscuți, și unde putea să istorisească de la căpăt succesele singurului său fecior, și întâmplările sale de pe cînd era profesor. E foarte slab. Pare un sfînt cu barba albă, mică, cu pielea uscată pe oasele bătrîne. Ochi, fără licăriri vii, parcă poposesc oboșiți în fundul orbitelor. Cînd ne-am întîlnit, începu să vorbească :

«Dumneata știi întâmplările din viața mea. Hei! domnule, am slăbit de tot, după cum vezi. Aū rămas numai oasele și pielea din mine; bătrînețele nu dau puteri; ci sug sîngele, fură carnea, și usucă ciolanele. Și, cum s'a întîmplat, cu fecioru-meu n'o duc tocmai bine. De cînd a ajuns om mare, nu-mi mai ține în seamă nici un cuvînt. I-am spus să-și facă palatul pe Calea Rahovei; el: «nu!» A făcut niște hardughii pe Calea Victoriei, unde-î sgomotul mai mare. Doamne, Doamne, cite parale a cheltuit! Așa-s tinerii cu 'nvătătură. Îi zic eū odată: mă, pe tine te-a sărutat vr'un ministru? Da' el: «Ia caută-ți de treabă; du-te mai bine acasă, că ești bătrîn și să nu te calce vre-o trăsură!» Înțelegi? Așa mi-a vorbit mie, care sînt tatăl lui. Șade frumos? Minte de copil! Ce să-î fac? Îl cred, că-î tînăr, măcar că-î om mare.... Cartea lui, *Influență germană în România* e un cap de operă. A ajuns la a șasea ediție. Acum scoate altă carte: *Istoria literaturii universale*. Adică, știi dumneata ce vrea să zică asta? De pildă: cînd a scris Dante *Divina Comedie*, se naște întrebarea: ce scria Gōthe pe vremea ceia? Ca și la istorie: cine era domn în țara Românească cînd se lupta Carol Quintul cu Francisc al II? Istoria universală a literaturii, adică istoria literaturii, din toată lumea. Muncește de vre-o cinci ani. Și ce muncă! Numai Dumnezeu știe. Cu siguranță că-î dă premiul cel mare, de douăsprezece mii de lei, de la Academie.»

Îl ascultt înainte, și bătrînul îmi povestește mereu. Nu-l prea întreprerup din vorbă, că-î supărăcios. Ne-am oprit în dreptul cafenelei High-Life.

«Hai să luăm cite un capușiner.

— Mulțămesc, domnule Furculescu. Mă cam grăbesc.

— Haide, domnule.

— Haide».

Intrarăm înăuntru. Ce fumăraie de tutun! Cafeneaua era plină de oameni leneși, de samsari, și de cîți-va poeți răposai și înmormîntați în coloanele «Vieții literare și artistice». Ne așezarăm la o masă de lingă geamurile enorme. De cînd a fost bolnav, bătrînul Furculescu nu mai fumează: l-a oprit medicul. Fumul de tutun îl înneacă. Tușește din fundul pieptului, învinețindu-se. Începu să-mi vorbească iarăși de fecioru'-său :

«Om foarte deștept. Are o bibliotecă strașnică: cărți franțuzești, nemțești, englezești, rusești, — toate limbile din Europa. Să-l vezi cînd s'așează la biuroū! Deschide o carte, răsfoiește, citește ici, citește colo, o pune de-o parte: deschide alta, idem; pe urmă alta, și alta, și alta, și-și umple biuroul de cărți deschise. Iar după ce-și concentrează ideile, se pune pe scris, și scrie, și scrie cîte patru ceasuri.

«Nu ține el socoteală de vorbele mele, dar ce să-î fac? Bine că-î om mare.

— Mare, domnule Furculescu, mare cît o piramidă din Egipt.»

Am ieșit din cafenea și am pornit cu el în spre șoseaua Kiselef. Nu știu cum, dar îmi vine să cred că bătrînul acesta nu mai are alt prieten afară de mine. Cu povestirile lui asupra aceluiași subiect, totdeauna monoton, cu laudele lui fără nici-o margine, plictisea se vede pe toată lumea, căci toți fugeau de el. Eu eram răbdător, și-l ascultam veșnic, pentru că nu vroiam să-î stric niciodată cheful de a-mi spune întîmplarea cu inspectorul Murgescu și victoriile deșteptului său fecior. Și, acum, la bătrînețele lui, asta era cea mai mare bucurie și cea mai mare plăcere: să știe toată lumea cine a fost el și cine e feciorul său. Oamenii bătrîni, în țara mea, în această țară a necunoștinții, nu se pot bucura de mare trecere înaintea tinerilor. S'aū dus vremurile vechi, cînd capul familiei era totul. S'aū dus vremurile vechi, cînd bătrînii formaū tribunalul judecătoresc. O luptă grea, pentru existență, se dă între tineri și bătrîni. Feluriți oameni în felurite vremi! Bătrînul meu Furculescu nu e nebun, dar slăbiciunea lui de a mări cele două fapte însemnate nu e nici primejdioasă, nici rea. Cîte lucruri trebuie să treci unor bătrîni cu vederea!...

Și pe cînd d. Furculescu povestea înaintea fel de fel de amănunțimi asupra chipului cum studiază și lucrează feciorul său; pe cînd eu mă gîndeam la inima, la sufletul, la bucuriile lui, nici n'am putut să bag de seamă cînd oiștea unei trăsuri luxoase lovi cu putere în spate pe bietul bătrîn, îl trînti jos, iar un cal îl lovi greu cu copita în cap, lăsîndu-l mort pe loc. În trăsura era Furculescu-junior, — se ducea cu cucoana la șoseaua Kiselef să se primble.

Bietul fecior avea dreptate cînd spunea: «du-te mai bine acasă, că ești bătrîn, și să nu te calce vre-o trăsura!»

AL. GH. DOINARU.

TORQUATO TASSO

(DE GOETHE)

ACTUL I. SCENA II.

(Urmare)

- ALFONS. Pe Tasso-l cat, dar nu-l văd nicăirea,
Și nici aici cu voi nu-l întilnesc.
Aveți cum-va vre-o veste de la el?
- PRINCESA. Aseară da — dar astă-zî nu-l văzuî.
- ALFONS. E-un vechiū păcat al lui de-a căuta
Un loc retras, departe de ori-ce sgomot.
Il iert scirbit când fuge de mulțime
Și cînd cu geniul său rămîne singur,
În liniște; dar totuși nu se poate
Să-l iert că fuge pînă și de cercul
Pe care-l fac în jurul lui amicii.
- LEONORA. De nu mă 'nșel, Alteță, veți schimba
Curînd în laud'această 'nvinuire.
Și azi din depărtare l-am văzut;
Ținea în mîni o carte și scria.
O vorbă spusă 'n treacăt mă 'nștiință
Că ieri și-a mântuit de scris lucrarea.
Acum îndreaptă unele pasagii,
Ca ție-un demn omagiū să-ți aducă
C'ăi fost mereū așa de bun cu el.
- ALFONS. Va fi primit cu drag de-l va aduce,
Și multă vreme nu-mî va fi dator:
Așa de mult lucrarea-i prețuiesc,
Așa de mult poema lui mă 'ncîntă, —
Și trebue, de altfel, să mă 'ncînte, —
Și-așa de mult sporește nerăbdarea-mî.
El nu e 'n stare să sfirșească iute;
Schimbînd mereū, se duce mai departe;
S'oprește iar, speranța înșelîndu-și,
Și trist ce ești văzînd că-i depărtată
Plăcerea ce-o credeaî așa de aproape!
- PRINCESA. Eū laud îngrijirea și fereala
Cu care drept la ținta lui se duce.
Căci numaî dacā muzele voiesc
Se 'nchiagă—atîtea versuri la un loc.
Aceasta este singura-î dorință:
Așa vrea el poema să și-o toarne.
El nu vrea la povești să 'ngrămădească,
Căci ele ne desfată, dar apoi

Pricepîcă-î doar un zvon deșert de vorbe,
Dă-î pace dar, căci nu e vremea-aceea
Ce dă valoare operei de artă;
Să-și uite decî de ea contimporanii
De vor viitorimea s'o admire.

ALFONS. Să fim de-acord mai bine, dragă soră,
Așa cum noi făcut-am totdeauna:
De ești prea calmă—atunci te voiu zori;
De-s prea aprins—tu iar mă liniștește
Atuncea poate-l vom vedea la ținta
La care-atit de mult doriaș s'ajungă.
Atuncea lumea 'ntreagă s'o mira,
Văzînd sfîrșit o ast-fel de lucrare.
De-aici voiu lua și partea mea de slavă
Și 'n fine el în viață va intra.
Un spirit nobil nu-și cîștigă faima
Trăind în cercuri strimte. Țara, lumea
Asupra lui se cade să lucreze.
El trebuie să 'ndure și ocări,
Pe sine și pe alții să-î cunoască.
Căci nu-l mîngîie—atunci singurătatea,
Și nu e bine prietenii să-l cruțe.
Puterea lui în luptă și-o încearcă—
Și-un om se simte tînăr în curînd.

LEONORA. Așa! vei face totul pentru el
Cum foarte mult făcuși și pînă-acum.
Talentul se formează în tăcere—
In valurile lumii caracterul.
O, Domnul să-î ajute pe-amîndouă
La sfatul tău duios să și-le facă.
Să nu mai fugă de-oamenî, și în ură
Să nu i se prefacă bănuiala.

ALFONS. Doar cei ce nu-î cunosc se tem de oameni
Și n'are să-î cunoască de-i evită.
Așa e Tasso-al nostru, și așa
Se 'nlănțuie încet un suflet liber.
Așa de mine-adesea se 'ndoiește
Și-așa hrănește-o neagră bănuială
In contr-atîtor oameni cari îs sigur—
Că nu-s de loc dușmanii lui. De pildă:
Se pierde vre-o scrisoare și lacheul
La alt serviciu de cît al lui se duce
Și lasă vre-o hîrtie, — Tasso 'ndată
O cursă vede 'n ea și-un plan grozav
Ce moartea-î pregătește în ascuns.

- PRINCESA. Iubite frate, nu uita că omul
De ființa lui nu poate-a se desface,
Și dacă mergem c'un amic la drum
Și-acesta se rănește la picior —
Mai bine vrem să mergem mai încet,
Și-o mână de-ajutor să-i dăm cu drag.
- ALFONS. Mai bine-ar fi să poți a-l vindeca,
Să 'ncercî întîiu o cură potrivită,
Și-apoi voioși să mergeți împreună
Pe drumul nou al vieții 'nfloritoare.
Eū totuși sper că nu mă veți certa,
Căci nu voiū fi un doctor riguros.
Eū fac ce pot în inimă să-i sap
Increderea și buna siguranță.
Ii dau ades—cînd sînt de față martori—
Dovezi că-mi place pururea să-l sprijin.
Cînd el se plinge—orînduî cercetări,
Cum știți și voi că am făcut dăunăzi
Cînd el credea c'a fost călcat de hoți.
Apoi, domol, i-arăt părerea mea;
Și cum cu toate 'ncet ne-obișnuim —
Eū rabd, căci Tasso merită atîta.
Și voi — o știū — voioase m'ajutați
La țară-aicia v'am adus acum —
Iar eū mă 'ntorc diseară în oraș.
Pe-Antonio o clipă-l veți vedea:
El vine de la Roma și mă caută.
Și multe-aveam de discutat acuma
Și-atîtea hotărîri aveam de luat,
Că sînt silit din nou să mă întorc.
- PRINCESA. Putem să te 'nsoțim și noi, Alfons?
- ALFONS. Mai bine stați aici la Belriguardo,
Și mergeți la Conștândoli 'mpreună.
Și cum veți vrea petreceți între voi.
- PRINCESA. De ce nu stai cu noi? Nu poți și-aici
Să-ți regulezi afacerile tale?
- LEONORA. Ni-l iei de-aici pe Antoniu ce-avea
Atîtea vești din Roma să ne-aducă?
- ALFONS. Dar, nu se poate; totuși în curînd
Cu el mă voiū întoarce înapoi;
Atuncea el de toate vă va spune,
Iar voi va trebui să-mi ajutați
Cu vîrf să-i răsplătim atîta muncă.
Și cînd, în fine, totul ne-om fi spus —
Răsară 'n roiu voios curtenii toți,

Și parcu 'ntreg de viață să se muple,
Iar eū să văz că 'n umbră imi apare
Imaginea frumseții căutate!

LEONORA. Și 'n clipa-aceea ochii i-om închide.

ALFONS. Voi știți, în schimb, că-s foarte indulgent.

PRINCESA. (întorcându-se spre fundul scenii).

De mult privesc cum Tasso vine-abia:

Iși mișcă pașii 'ncet, s'oprește-apoi —

Și 'n drum rămîne-așa, nehotărît.

Se îndreaptă-acum spre noi-și iarăși stă...

ALFONS. Să nu-l sculați din visurile lui,

Lăsați-l să-și urmeze drumu-așa.

Trad. de C. F.

DIN ȚARA LACURILOR

— NOTE DE DRUM —

IN OBERLAND

Cu sacul pe spate, cu flori la pălărie, răzimat în băț la răspîntia gării din Berna, staū pironit dinaintea unei priveliști, zugrăvită par'că de Kuhn: un moșneag de operetă în livrea bonapartistă, vestă roșie, pantalonî de catifea albastră și tricorn abațial, cîntă din caterincă și din gură «Rufst du mein Vaterland» imnul național al Elveției.

Ce de micuți în jurul lui!

N'am văzut nicăieri copii mai mulți ca în vechea Bernă.

Ciți-va mai inimoși cîntă după caterincă învîrtind pălărioarele deasupra capului. Se cunoaște: fiii unei patrii avîntate cu legenda celui mai sublim erou.

Călătorii cari vin la gară staū în loc și-î privesc.

Bănuți strălucitori cad la picioarele bătrînului pelerin. Copii îi adună și'i pun în palma moșului.

*

Ce zi frumoasă!

Cerul albastru ca un cîmp de «nu mă uita» și-o adiere dulce plină de respirarea grădinelor de flori.

Schöne Rosen... schöne Rosen... ciripește gurița unei fete rumenă în pieptar de catifea, cu pălărie de Argău în panglici de mătăsa.

Intre buchetele roșii de trandafir de Alpî, Graetchen e cea mai frumoasă «roză».

Ciți n'ar vrea să se împodobească cu ea, și cîntind să hoinărească pe lună prin fermecatele pajişti ale Alpilor?

— Willst du nicht meine Rose?

Și tinărul care-î dă tircoale o întrebă dulce:

— Nu te-a sărutat nici un fluture?

Fata ride:

— N'ai sburat pe lingă nici-o floare?

Schöne Rosen... schöne Rosen...

Florile cele mai frumoase sunteți voi, fecioare cerești. Paradisul e o grădină de fete.

*

In gara din Berna.

Turiști din toată lumea: unii vin, alții se duc.

Ce vâlmășag pitoresc!

Sacuri pe spinări, flori la pălării, mantale prăfuite, alpenstok-uri, ochi cercetători, frînturi de «lied-uri», brațe cu flori, larmă și lumină.

Bătrîni, tineri, fete sprintare dau năvală în trenul de Interlaken.

Plecăm.

Toți cîntă.

Trenul șueră peste Aar. Berna ne salută. Ce oraș romantic! El lasă în suflet ceva din farmecul unei vechituri scumpe pe care ai atins-o cîndva într'o galerie sombră: e Nüremberg-ul Schwițerei.

Cîntind trecem prin grădină de flori. De la «Wilerfeld» drumul e un farmec.

Pajiști bogate cu livezi de meri. Pe ici pe colo sclipesc coasele țaranilor și mireasma de fin adie sub crengile cu roade. In mijlocul fermecătoarelor poale de romănițe și de gura mielușelului cite un «chalet» pitoresc, ca un ostrov, înflăcărat de flori. Vaca domoală paște în tihnă. Fetele string finul. Care cu boi se leagănă pe drum. Și așa ne trec pe dinainte satele din Simenthal cu grădină de roade, cu căsuțele lor de lemn, curate ca un suflet de copil, cu clopotul de foc sub coperișul pridvorului, cu «imagina» sfintului Florian într'o fridă din părete, cu turla bisericuței plină de rîndunele și mătasa cerului deasupra.

Le privesc înduioșat și cum trec pe dinainte mă mă gîndesc la farmecul fiecărui cămin.

Ah! ce dulce viață e acolo.

Pe părete trebuie să atirne cornul și vechile arme, iar pe masă Biblia și Cronicele Elveției. Bunica evlavioasă ca «Bătrina» din Ermitagiū a lui Rembrandt, trebuie să spună copiilor cine știe ce povești de foc. Părinții sunt la muncă. Fata cîntă și deapănă la umbra

teiului, iar gîndul îi încurcă firele. Valea fumegă, pîrăul curge cîntînd printre maluri de flori și cum sboară rîndunelele în văzduhul plin de soare și preotul bătrîn se plimbă pe potecă între tufele cu vrăbii, dorul vieții patriarhale mă incinge.

Nu știu, duhuri înșelătoare plutesc pe aici, căci inima mi se prinde de fiecare priveliște. La umbra teiului din Kubingen mi-ași clădi o colibă și-ași trăi acolo cu cîntecul fetei lingă mine, pironit ca Melusina lingă fîntîna cerească.

Hei! ce îmbietoare raiuri!

Văd bine, numai aceia e frumos, ce ne fură inima și ne stîrnește gîndul de a sălășlui într'însul.

La *Münsingen* trecem iarăși Aarul.

De-a stînga lui Alpii cresc mereu. Vîntul se răcește. Ghețarii sticlesc în pulberea de raze a soarelui care coboară.

La *Kiesen* ne rîde în pragul colibeii o fată frumoasă ca Estela din basmele Alpilor. Sub ramuri de meri, un băețaș cîntă din tulinic unui pîlc de capre.

Uttingen.

Poiene cerești.

Florile cîntă. Diademe solare ard pe frunțile ghețarilor. Un nor alburii se încrețește ca o perucă din vremea Regelui Soare și acoperă capul «Storkhorn-ului».

Cu noi călătoresc inchipuirii romantice, vechile legende, geniile Alpilor.

In tren învălmășeală, larmă, fum de pipe.

Lumină.

Depart, arde fața unui lac însîngerat de asfințit...

Thunsee.

In gara Thun, coboară mulți. Peronul e tixit. Omnibusurile staū înșirate cu firmele lustruite: Bellevue, Treienhof, Thunerhof, du Fancon.

In maî puțin de cinci minute, pornesc pe sub copacii Renweg-ului, rumeniți de asfințit.

Conducătorul de la Thunerhof, îmbrăcat în vechiu costum de poștaș de diligență, suflă din corn și chiotă din cînd în cînd.

Schwitzerenii cu pipele atîrnate de buza de jos, cu genuchiî goi și mănunchiuri de «Floarea Regelui» la pălărie pornesc pe jos.

S'aude un «iodeln» — cîntecul Alpilor.

Thun e poarta împărăției lacustre din Oberland.

O adiere rece coborită din stînci, ne umple pieptul de mireasma pajiștelor.

Scherzlingen.

Stațiune pe Thunsee.

Virfuri de vapoare, luntre pintecoase, șuer de sirene, ciți-va măgăruși de povară la țarm.

În vagonul nostru, rămînem noi și o fată din munții de pe aproape, care și-a tirguit podoabe de nuntă din Berna și tot cîntă și tot ne arată și tot ne povestește de-ți vine s'o sorbi ca pe un isvor ce cîntă sub bura de pietre scumpe a florilor din pajiște. O veselie de copii e în sufletul nostru. Așa e natura. Ea te face copil.

De-acum înainte drumul se mlădie pe gura de raî a țărmlui. Malul protivnic se înalță ca un zid de ederă, cu licăriri de ruine.

O priveliște sublimă ca 'n peisagiile alpestre ale lui Calame se zugrăvește în fața noastră.

Soarele apune. «Niesen» muntele de marmură e o vilvoare. Castelul «Schadau» arde. Sub murii înverzîți ai «Stratlingen-ului», mantia unui păstor de capre se schimbă în purpură. Pe virfurile ghețarilor se prelinge par'că sîngele din rana unui vultur uriaș. Fuioare de nori, ca aripî de flacări se distramă, se rup.

Fața lacului pare o mantie de trandafirî căzută de pe umerii unui geniî uriaș.

Vaporul licărind, se vede tăind drum de spumă spre *Oberhofen* și *Gunten*.

Muete albe, ca funigei de argint se prind pe pinzele luntrilor, sparg oglinda lacului și albesc farul din «Spietz» cu geamurile în flacări ca și cum ar arde înlăuntru. Parcă-i un decor de operă magică, în care zînele Alpilor coborite din Jungfrau, în luntre cu ghirlande de flori, vor veni să cînte pe Thunsee, «Visul apelor» de Rossini.

Ce liniște!

Și totuși cînd «föhn-urile» vijelioase scapă din pustietatea ghețarilor și se prăbușesc în văi, florile pajiștelor se culcă, vitele intră la adăpost, obloanele chălet-urilor se închid, lacurile se turbură, înneacă luntrele, se face spumă, acoperă farul, dudue, — o furie de ocean, nu altceva.

Un föhn de-acestea a prăbușit în prăpăstiile lacului, acū vre-o nouă veacuri, corăbiile de nuntă ale lui Ulric de Strattlingen, pentru nelegiurile stăpînirii lui.

E o legendă, așa ne spune logodnica de lingă noi, căci și nunta ei va porni Duminică din bisericuța de la Leissingen și în luntre va tăia lacul pînă la Beatbucht, pe țărml protivnic, unde Willer i-a împodobit căsuța cu flori și unde-i așteaptă atita bucurie, atata dragoste cerească... în chălet-ul de sub pomî, cu pridvorul sculptat, cu

flori în grădiniță și cu capra cu lână de mătăasă în pajiștea burată de albăstrele.

Ce simplă e viața acestor elvețieni, înconjurați de primejdii!

Sufletul lor ca și lacurile Alpilor e numai liniște și reverie, dar atunci cînd föhn-uri vrăjmașe vin să turbure seninul libertății lor, sufletul lor se răsvrătește, se înalță cu furii de valuri, brațul lor se ridică, își face steag din orice cirpă, asvirle arbaleta pe umeri și nu se odihnește, pînă nu birue.

La *Leissingen* apusul se șterge. Țăranca frumoasă coboară în brațele unei bătrîne. Doi copii o sărută. Și nu pleacă din stație, pînă nu pornim, ca să ne salute. Îi văd degetul pe buze și bătrîna dînd din mîna, pînă cînd trenul se înmlădie printre grădinile țărmlui.

Umbrele sereî se întind peste pajiști, peste turla satului, peste case, peste lac. Țărmlul se îngustează. Pe drum se leagănă în cîntecul sereî, care cu fin. Vacile coboară pe cline. Tălângile sună. Pe ici, pe colo s'aprend focuri. Ce farmec dumnezeesc!

Därtingen.

O casă pe brînci cu ghiveciuri de flori roșii. Pe scările pridvorului un bătrîn cu pipa în gură se uită la noi. Vițelușa sburdă în jurul fetei, care spală ciubărul de muls. Prin prejur nici o casă. Thunsee în față, zidul verde al munților din dos și moșul singur, păzindu-și fata ca un dragon.

Singurătatea aceasta mă îmbie deseori: o căsuță albă, ușoară, într'un raiu de flori, visul și dragostea mea acolo și eu păzindu-le ca pe-o comoară fermecată.

Călătorind însă, lumea nu-i a mea? Tot ce văd nu-mi aparține?

Casa de pe țărml e a mea, florile acelea sînt ale mele, pietrușelul din măr îmi cîntă mie, natura pictează în asfințit pentru sufletul meu... Schwitzera e grădina mea, dar voi rumene fete cu ochi de reverie, nu sînteți voi în inima călătorului, care vă vede?

Înserează.

Lumină fermecătoare sclipesc printre pomi. În umbrele dulci ale sereî, pe drumul care duce la Wilderswil, se deslușește bine un cîrd de vaci întîrziate cu păstorul după ele.

Un cîntec din Alpi, învățat de la fetele din Seijon, îmi stă pe buze:

«Un chapeau sur la tête
«De petites fleurs dessus;
«Une chemise de berger
«Avec de jolis rubans...»

Printre pomi albesc căsuțe. Munții se strîng. Thunsee rămîne în

urmă. Virfurile pădurilor din dreapta se rumenesc. O lumină de argint se împinzește pesfe lungfraū. Răsare luna.

Schwitzera se umple de vis.

Iată Aarul cu străluciri de sedef, mori învechite pe țarm, turnul ruinat din Unterseen, neguri de brădet, stinci, lungfraū în lună, luminile celui mai frumos sat din Alpī: Interlaken.

GH. D. MUGUR.

REVISTA GENERALĂ

Începînd cu n-rul viitor, d. Maior Victor Verzea va publica în revista noastră o serie de importante articole militare, de interes național.

NOTIȚE BIBLIOGRAFICE.

O recoltă bogată de cărți ne-a adus miezul verii. Pe lângă noua ediție a «Criticeilor» d-lui T. Maiorescu (ed. «Minerva») și istoria populară a Romînilor din regat, «Din trecutul nostru», de d. A. Vlăhuță (tipografia Socec), aparițiuni din cele mai bine venite,—avem de pomenit, din editura «Minerva», volume ce pot preocupa mai deaproape critica literară, precum povestirea-roman «Sîngele Solovenilor» de d. Caton Teodorian, prețuit și din paginile revistei noastre, romanul «Iluzii» al d-lui L. Dauș, traducerea d-lui C. Sandu-Aldea, «Pescarul de Islanda», apoi «Cum să iubim», schițe de d. V. Pop, «Dor pustiu», de d. Ion Birseanu, și o nouă ediție a poeziilor postume ale lui Eminescu.

* D-l P. Gîrbovicianu, directorul Casei Școalelor, tipărește în calitate de director al școalelor (fröbeliană, primară și de învățatori) pe care le întreține «Societatea pentru învățatura poporului romin», — o dare de seamă care arată în chip strălucit că progresele statornice sînt posibile și la noi cînd oamenii harnici și capabili se găsesc la locul lor, neturburați de nimeni.

«Biblioteca națională» (Tip. «Jubileu» a lucrătorilor asociați, București), dă la iveală povestiri «De pe alt tărîm» de d. Ion Catina.

* O nouă lucrare făcută în Seminarul de istorie romînă din București, de supt conducerea d-lui D. Onciul, s-a tipărit pe cheltuiala fundațiunii universitare Carol I: «Luptele lui Ștefan cel Mare cu Turcii» în anii 1475—1476, o cercetare conștiințioasă a d-lui A. Rădulescu.

* D. G. C. Dragu, profesor și deputat, publică la institutul de arte grafice «Eminescu» un studiu special despre «Chestiunea țărănească în România și noile legi agrare», lucrare de valoare și bine venită oamenilor noștri politici.

* În anele Academiei, d. A. Procopovici are un studiu despre «nasalizare și rotacism».

* În «Convorbirile literare» pe Iunie, avem două scrisori prețioase din Constantinopol, ale regretatului D. C. Olănescu-Ascanio, adresate în 1880 d-lui Iacob Negruzzi, o schiță țărănească foarte izbutită a d-lui I. Adam, un competent studiu, cu nouă contribuiri, al d-lui G. Murnu despre «Arheologia românească», o dare de seamă a d-lui I. Bogdan despre istoria imperiului otoman, în nemțește, a d-lui N. Iorga, scrisori ale lui Hurmuzaki către Ion Maiorescu, un frumos articol al d-lui C. Antoniaide despre Carlyle, cronică artistică (despre viața și opera lui Aman) de d. Tzigara Samurcaș etc.

* D-l E. Diogenide, avocat și publicist cunoscut prin articolele sale în chestia națională, tipărește la Craiova un studiu juridic despre «Dreptul roman în literatura juridică românească».

* D. D. Gorgos ziarist, scoate în broșură spirituala d-sale «causerie», tipărită în București, despre «Arta în provincie».

* Un alt ziarist, din Galați, d. Emil Maur, publică într'o broșură o poemă, «Satira iubirei», în versuri ușoare, cu aspre critici ale stării noastre sociale.

* Foarte bogat în ilustrații splendide și în studii istorice interesante este și al doilea volum din «Buletinul Comisiunii monumentelor istorice», îngrijit de d. Al. Lăpădatu, secretarul comisiunii. Avem lămuriri prețioase asupra mănăstirilor Hurezii și Chlincea și a bisericei Stelea din Tirgoviște, precum și o ilustrație a bisericei celei noi de la Cozia.

CRONICA VESELĂ

RĂSPUNS

PRIETENULUI G. RANETTI.

*Primesc duelul fără 'ntirziere,
Căci din dueluri s'a născut A. Mirea
Și nu mă îndoiesc de loc că știrea
Va face multor cititori plăcere.*

*Dar tot nu văd de unde îndîrjirea
Aceasta, contra mea? — Or fi mistere!
N'am scris alături, noi, un an la Stere?
De ce te-ai supărat și'mi juri peirea?*

*De-am coborît din turnul de ivoriu,
E că am vrut! Și-apoi, ce-mi pasă mie?
Mă pot plimba pe ori-ce 'mpărăție...*

*Ți-am încălcat cumva vre-un teritoriu?
Răspunde drept: ce ți-am greșit eu ție? —
N'am scris în viața mea pornografie!*

A. MIREA.